

Latweefchu Awiseß.

Ur augstas Geweschanas = Rummissiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 49. Zettortdeenâ 3schâ Dezember 1825.

No Selgawas.

Cesich Nr. 47. muhsu Latweefchu Awisichu patß pagastß no Franka Sessawas muischas sawa zeeniga nepeemirstama nelaika dsimtskunga ar peenahfannu gohdu un pateizibu preeksch wiffas Latweefchu tautas peeminneis; teem awisichu apgahdatajeem arri tappis wehlehts, tohs drauga wahrbus, fo muhsu Superdentakungs Dr. Richter pee pascheem kappeem teizis, saweem lassitajeem preekschâ list, un winnai to darra labpracht, gribbedami peepalihdseht, ka ta labba un schehliga Sessawas zeeniga dsimtskunga un Latweefchu drauga gohds ir sweschineekeem nepeemirstams paliktu. Treschâ Nowember mehnescha deenâ tas lihkis tappe glabbahs, un zeenigs Superdentakungs turreja scho runnu:

„Kas no semmes irr, tas atkal tohp par semni; tai meesai irr jamirß. Kas no debbes irr nahzis, tas gars, tas meesai mirstohr, atpalkal eet us to garru tehwasemmi.

Lahbâ tizzibâ mehs taggad juhfu labba nelaika zeeniga kunga meesu tai semnei atdohdami, winnu paschu kâ debbesedßshwotaju peeminnam. Jo, ja mihlestiba tas augstakais baußlis irr: tad winsch, zil zilweks spehi, to augstaku baußli irr peepildijis. In, ka winsch juns, mihli draugi, tahds mihligs kungs irr bijis, in ka juhß to atsihstat, par to juhß taggad skaidru leezibu effat dewusch. *)

Peeminneet winnu allaschin, in falkait to saweem behrneem, ka arridsan augstas fahrtas irr mihligas in pasemnigas dwehseles. Peeluhdseet Deewu, lai winsch tam nelaikam par wiffahm winna labdarrischanahm pilnigu schehlastibas

*) Puls kauschu ne tablu no kapsehta isjuhße firgus, in paschi aishwika rattus.

algu dohd. La mihlestibas faite, kas juhß ar winnu irr saweenojusti, ta lai ir nahwê ne luhst!

Labbi ifkatram juhfu starpâ, kas pee schi sahrka stahwedams fewim to leezibu warr doht: Es ne apsmohs, ka es tam, kas taggad pee Deewa irr, tihfchi buhtu kahdas behdas ir firdehstus darrijis!

Jo, draugi, kad zilweks jauns in wessels buhdams trakkâ prahtâ labbu mihligu zilweku irr apbehdinajis, tad tas pee kappâ firdi nospessch, kad atminnamees, ka labs zilweks pahrmuns us Deewu irr nopuhtees, in ka winna affaras muhs pee Deewa apfuhds. Kurram juhfu starpâ firds tahdu grehku pahrmett, tas lai to pee schi sahrka noschello in aprauda, in apnemmahs, jo prohjam ne fo ne darriht, zaur fo labbu waldineeku firdis warretu tapt apbehdinatas.

Waldischana irr jaklausa; bet kursch lehnai in mihligai waldischanai labbis prahtis in bes kurneschanas paklausa, tas pelna gohdu in Deewa schehlastibu.

Lapehz, manni mihli, turraitees tã, ka arridsan juhfu labba zeeniga mahte, ta behdiga atraitne, kas taggad garrâ arri pee muns schè klast irr, zaur juns ne tohp apbehdinata; ka winnai ne buhs schehlotees: Kad winsch wehl dsihwoja, tad man bija wairak meera! Ne! Ne! Labbaki raudait ar to raudadamu, eepreezinajeet to behdigu, in parahdait allaschin, ka juns irr gohda prahts in pateiziga firds us to schehligu zilti, kas juhß walda. Pawehleet Deewam sawas luhgschanas to behdigu zeenigu mahti, kas juhß kâ sawus behrnus mihlo, in kureai winnas labbaks semmes preeks irr suddis.

Taggad tu saldu meeru baudi, labba, mihliga dwehsele! zilweku draugs! Tawas drehbes tu effi nolizzis, tahs gull schinni sahrkâ; tawas

wezzas meefas tu pamettis semnei, ar jaunahm meefahm apgehrbtis tu staiga debbes dshwotaju starpā. Labbi tewim! Nahwi tu wairs ne redsefi, behdas terwi wairs ne aistifs, in ko scheitan effi mihlojis, to tu faredsefi tur, fur schkirschana wairs ne buhs. Dshwo wessels! — Gan tu ne effi schinni sahrkā; bet ir tawas drehbes mums irr mihlas in dahrgas; ir tahs mehš turrām gohdā. Dshwo wessels, draugs! muhsu affaras, muhsu pateiziba terwi pawadda.

Tu Deews, to garru tehws, palihdfti mums wisseem sawu paschu gallu in pastaru teefu apdohmaht in pee firds nemt; lai mehš gattawi turramees pee tewis no-cet, kad tu sauffi: Manni behrni, nahzeet nu mahjās! Mahjās! Ak Deews! Mahjās tapt, pee tehwa flukt, pehz to ikfatra deewabihjiga dwehsele ilgojahs. Us mahjahm nessahs ikfatra labba behrna prahts; tehwu faredseht, us to preezajahs ikfats behrns, kas sawu darbu labbi padarrijis, kas sawu zeltu pareisi irr staigajis.

To dohd, us to palihdfti mums, mihlais, scheligais tehws! To mehš no firds luhdsamees Jesus wahrda: Muhsu tehws debbesis u. t. pr. Amen.“

I s W i d s e m m e s.

Muhsu Widsemnes beedriba, pehz usstubbinafchanas us labbaku semnes kohpschanu, gribbedama aiskaweht to leelu meschu pohstu, kas schohgu un sflandu labbad ifgaddus noteek, schihs gohda makfas isdahwa:

1) Ja kahds Widsemnes semneeks, zaur apleezinaschanu no basnizas preekschstahweju to parahda, ka winsch ne masak kā peezu simtu wihtolu sarrus stahdijis un tohs tā audsinajis un taipijis, ka taggad schohs kohkus jau warr apkappahnt un tohs nokappatus sarrus pee jaunu schohgu ustaisfchanas bruhkeht, tad tahds dabuhš gohda makfu, prohti tee defimits semneeki, kas papreeksch peeteikfees, ikfats 50 rubbulus banko; tee 20 semneeki, kas wehlahi peeteikfees, dabuhš ikfats 25 rubbulus banko. Pa wissam 30 gohda makfas schihs leetas labbad taps isdallitas.

2) Kad Jggaumu semne itt labbus afminu walnus ar lehseu grahwi preekschā ap laufeem taifa, tad tohp sohlihts: Ja kahds Widsemnes semneeks zaur basnizas preekschstahweja raksteem to apleezina un parahda, ka 50 affis afminu walni, ar grahwi preekschā, ap lauku uszehlis, tad tas dabuhš 100 rubbulus banko. Preeksch schihs leetas pawissam 10 tahdas gohda makfas tohp isdahwatas. Schi leeta Widsemnes semneekem zaur sawahm awisehm, ko latwiski un iggaunisti tur faraksta, taps sunnma darrita.

No Jaunaspils firspebles.

Us muhsu Grenzes muischu 16tā Nowember pawakkarā pee leela wehja wiss laidars irr no-debsis ar 130 itt brangeem lohpeem, un arri waggares un mohberneeka 5 lohpi paliffe uggunt. Seena schkuhnis, kas klastumā bija, arri no-degge ar 184 wesumeem feena. Ne sim wis kā tas uggungrehts zehlis, bet kā sadfird, tad no ahrenes fahzis degt. Nats zeenigs Generalafkungs ne bij mahjās, bet Jelgawā. Lai Deews winnam palihdfti scho leelu skahdi pazest. To ugguni warreja tahli redseht, jo schi Grenzes muischa augstā widdū stahw.

D a s c h a d a s s i n n a s.

Ceksch wahzu awisehm schi sunna no Englen-deru semnes irr lassama: Septempera mehnesi ta leela straume Zemse, kas widdū zaur to galwaspilsatu London sawu zeltu tekk, zaur pastahwigu leetu tā ispluhde, ka uhdens jau pahri parkrastu kahpe. Rā nu atkal fahze fakift, pazehlahs stipris wehsch no juhras. Schis ta puhte, ka liffahs tahs siwis brihdinaht. Wirss uhdena laudis tahs eeranga eeksch lohti beeseem pulkeem pelbam, tā ka ta uppe kā ar dekki ar siwin bij noklahta. Kam tik ween tihke, tas nokehre ar rohkahm. Du ikfatis kam tik kahjas, skrehje pee uppes krahta. Jauni un wezzi, leeli un masi, wihi un seewas tezeje pehz tahm siwin, kas liffahs paschi gribbam ka tahs zeppam un wahram. Wissas leelas ehkas tanni widdū, fur prezzes pulkā taifa (fabrikes) tappe weenā azzu-

mirkli tufschas no wisseem strahndeekeem. Seewas, behrni un zitti tezzeja ar spanneem, see-teem un pawahrnizehm, un weena lainwa ar laudim, no kurzeem ikweenam seets rohkâ bij, nokehre siwis par tuhkstoscheem. Daschâs weetas, fur tas krafts paaugsts irr, tappe laudis redseti, kas ar weenu zilweku makschereja. Tee fatureja scho pee kahjam un winsch ar rohkahm teem peemette siwis us mallu. Tas leelakais pulks no schahm siwin bijis buttes un suschi.

Wehl lassam no Englenderu pilfata London un no tahs uppes Lemse, kahdu leelu un smaggu darbu tur sahkuschi strahdaht. Preeksch brauzejeem par scho uppi feschi leeli tilti jau sem deenahm taifiti. Bet nu schi uppe ifdeenâs pilna no fuggeem, kas no wissahm semmeem pasaulê peenahf un no = eet. Kur ta andeleschana tif warren leela irr kâ tur un kur eedsihwotaji tohp skaititi weenu milliõni diwi simts tuhkstoschi (1,200,000), wehl to tiltu par mas irr. Wairak, to pulku fuggu dehl, ne warr taifihf, ka teem zetta zaur uppi ne peetruhftu. Brauzejeem, kad teem pee fuggeem jeb ohtrâ pussê darrischanas irr, garri zelli jaterra. Ka nu fuggeem zelsch par uppi wallam buhtu un brauzejeem noihfnahts taptu, tad pilfatneeki us to padohmu nahkuschi, itt sweschu neredsamu tiltu taifihf. Pagahjuschá waffarâ tee sahkuschi appaksch uppes dibbena weenu leelu plattu zellu raft un muhrehf, tâ ka fuggi par uppes wirsu warrehs sehgeleht un ratti atkak appaksch dibbena braukt. Schis zelsch tohp no tohti stipreem afinineem muhrehf un ar stipreem dselsu siihpehm tâ nozeetinahf, ka ne pillens uhdena warr zauri tezeht. Bet ka teem brauzejeem ir gaisma ne truhftu, tad tohp eelsch to muhri fahnds leeli wehja lukturi eemuhreti, fur tahdu nedsihwu buhschana, fo Gas nosauf, eelee, kas deenâ kâ nakti jauku gaischumu usturra. Teem, kas scho zellu leel taifihf, ganna dauds naudas un darba maksahs, bet buhs winsch laimigi no-beigts, winsch ir zaur tulli to pahrim teem ais-maksahs. Zitti to aprehkinajuschi, ka schis zelsch maggak maksahim, ne kâ jauna tilts par wirsu muhreta, un kas til teem fuggeem paschá zellâ stahwetu.

B — t.

Teefaß fluddina schanaß.

Za Kursemmes Gubernementa Waldschana zaur patenti no 6ta Oktober 1825 ar to Nri. 5650. pawehlejusti un wisseem sinnamu darrijusi:

1) Ka ikreises, kad pee brandwihna un allus eweschanas Zelgawâ, un pee frohna maksahim par to, kahda wiltiba un krahpschana taps atrasta, ta prezze pagallam atnemmana, un tam, kas to wiltibu darrijis, to dubbultu maksu tahs prezzes par strahpi buhs maksahf.

2) Za tas, kas wiltibu darra, Zelgawas birgeris irr un patß stipru dschreenu pahrdohd jeb taifa, tad winnam bes tahs augscham isseiktas strahpes pirmâ reisê simts rubbulus sudraba; ohtrâ reisê trihs simts rubbulus sudraba buhs maksahf; treschá reisê arri trihs simts rubbulus sudraba strahpes naudas un wehl winnam ta teefa taps atnemta, allu jeb brandwihnu pahrdohf.

3) Kad ne retti trahpahs ka tee, kas tahdas krahpschanas darra, newaid til baggati, ka to spreestu strahpes naudu spehtu maksahf, tad ar tahdeem jadarra kâ ar teem, kas ne spehj Krohnum sawus par radus nomaksahf, un wehl winni irr teefai janodohd, pehz ihpafschas nostrahpeschanas.

4) Weidsiht tohp noliktß, ka wissas schihß strahpes naudas, kad papreeksch Krohnum ismaksahf, kas Krohnum peenahkabs, us pussi tai apgahdashanas teefai un us pussi tai alzhises lahbei janodohd. To buhs wehrâ nemf, lai ikkatriß no apfahdeschanas fargahs! —

Us pawehleschana tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walfs u. t. j. pr. tohp no Wehrgalles un Webbes pagasta teefas wiffi tee, kam taifnas prassichanas pee ta idlikta Wehrgalles faimneeka Stelka Zahna, par kurra mantu ta truhkuma pee Inventariuma un zittu parradu labbad schinni deenâ konkurse irr spreesta, scheitan aizinati un safaukti, lai diweju mehneschu starpâ, prohti lihds 21mu Januara deenu 1826, kas tas weenigais un isflehgshanas termins buhs, woi paschi woi zaur weetneekem, fur tahdi peenemmami, pee schihß pagasta teefas peeteizahs un tad sagaida, fo schi teefa pehz likkumeem spreedihß. To buhs wehrâ nemf! —

Wehrgalles pagasta teefâ 21mâ Novemberâ 1825. 3
+++ Brucra Jannis, pagasta teefas wezzakais.
J. F. Skrey, pagasta teefas skrihweris.

Us pawehleschana tahs Keiserifkas Majesteet, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walfs u. t. j. pr. tohp no Dohbeles pagasta teefas wisseem parradu beweejem fluddinahf, kam kahdas prassichanas pee ta Miltia muifschas faimneeka Jalka Frizza irraid, buhs

libhs 19tu Dezember 1825 kà peeklahjahs schein pee-
rahdiht.

Dohbeles pagasta teefa 23schà November 1825. 3
(Nr. 280.) * Blumfeldt, pagasta wezzakais.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts u. t. j. pr.
tohp no Baldohnes pagasta teefas wiffi parradu deweji
ta nomirruscha Baldohnes fainneeka Widdeß-Gihlene
Andreija ar scho teefas fluddinaschanu aizinati, lai,
pee saudeschanas sawas teefas, eefsch starpu no zweem
mehnescheem, un prohiu libhs 11tu deenu Dezember
mehnescha schi gadda, kursch par to weenigu un isfles-
dsamu terminu irr nolifts, ar sawahm praffischanam
un parahdischanam woi paschi, woi zaur weetneeku
pee schihs pagasta teefas peeteizahs, to taisnibu pa-
rahda un tad to tahlaku spreedumu pehz likkumeem
fagaidda. To buhs wehrà list! —

Mr Baldohnes pagasta teefas appakschraftu un
seh geli islaifts 17tã Dtktober 1825. 2

(S. W.) ††† Kiwul Zahn, pagasta wezzakais.
(Nr. 100.) Ed. no Brinckmann, pagasta teefas srih-
weris.

Pehz spreeduma tahs Kufschas pagasta teefas tohp
wiffi, kam kahdas taisnas praffischanas pee ta zittfahr-
tiga fainneeka Deppe buhtu, kursch sawas mahjas
nespehzibas dehl patß nodewis un par kurra mantu
konkurse spreedta, ar scho teefas fluddinaschanu aizi-
nati, lai wifsewehlaki libhs 13tu Januara mehnescha
deenu ta nahfoscha gadda pee schihs pagasta teefas
peeteizahs. Kufschas pagasta teefa 16tã Novembera
deenã 1825. 3

(L. S. W.) ††† Gailit Anfs, pagasta wezzakais.
(Nr. 14.) U. P. Brennsohn, pagasta teefas srih-
weris.

No Greiersdormes pagasta teefas wiffi parradu de-
weji ta islikta fainneeka Uhdmin Zahn, par kurra
mantu, dehl truhkuntu inventariumu un zittu parradu,
zaur scho teefas spreedumu konkursis nolifts, aizinati,
lai, pee saudeschanas sawas teefas, libhs 12tu De-
zember 1825 pee schihs teefas ar sawahm praffischa-
nahm peeteizahs, un tad fagaidda, to teefa spreedihß.
Greiersdormes pagasta teefa 5tã November 1825. 1

††† Walte Jndrik, pagasta teefas wezzakais.
(Nr. 15.) Fr. Letz, pagasta teefas srihweris.

Us pawehleschanu tahs Dohbeles aprinku teefas
tapß ta eefsch Miltin Timmales mahjahm ta bijuscha

leelas Behrises Kattrin frohdsineeka Johann Schneeberg
peederriga mantu us to 4tu deenu Dezember mehnescha
f. g. pee Dohbeles pagasta teefas us uhtruppi isdohta.

Dohbeles pagasta teefa 20tã November 1825. 1
(Nr. 289.) * Blumfeldt, pagasta wezzakais.

Weens sweesch latweeschu ziltweks irr diwjuß firgus ar
apfalteem ratteem, eefsch kurreem weeni wezzi leischu
swahrri un trihs saplihsuschu maifi bijuschi, eefsch tahm
Kasimiramuischas Spahru mahjahm glabbahd dewid,
un luhdsis, tohs paschus firgus, kurri winnam us
zeltu ar labbibas wesumu peekufuschu, tik us diwjahm
deenahm panemt un apkohpt; bet kad nu wairak kã
10 deenas pahrgahjuschas, eefsch kurra laika sew tas
patß sweesch ziltweks pawiffam wairak naw meldejees,
tad tohp tas appaksch to parahdischanu sinnamu dar-
rihts, kad tas, kam tee firgi ar teem ratteem peederrigi
irraid, kurri kohpã us gneem sudraba rubbuleem taf-
fereti irr, sew eefsch to starpu no 4trahm neddelahm, ar
eemaksfashanu tahs druffu un barrojannu naudas, sche us
prettinemschanu no sawahm leetahm peeteiktahs, zit-
tabi wifß preeksch atlihdsinaschanas no schahm makfa-
schanam teem wairak sohlitajeem tapß pahrhohts.

Brandenburges pagasta teefa 13tã Novembera
1825. 2

††† Skudre, pagasta wezzakais.
(Nr. 309.) Janischewsky, pagasta teefas srihweris.

Zitta fluddinaschana.

Eefsch Sirmeleßmuischas mas duhkans flepperis
atraddees. Kam tas peederr, tohp usfauktß, feschu
neddelu starpã no appakschpeeminnetas deenas prett
atlihdsinaschanu to isdohschanu scho flepperi prettim
nemt. Sirmelè 8tã Novembera 1825. 1

E. no Tornaum.

S i n n a.

Teem, kam patihkams buhtu, schahs latweeschu
awijes ir turplikam lassihd, scheitan tohp sinnamu
darrihts, ka arri nahfoschã gaddã 1826 tapß rakstias.
Makfa, apstilleschana un wiffas zittas leetas paliks
kã preekschlaikã, bet kad wiffas isteilschanas no Kur-
semmes buhschanas (Geographie von Kurland) schinni
gaddã irr isbeigtas, tad tas, kas raksta, nodohmajis,
wiffus Kursemmes notifikumß (Geschichte von Kurland)
gohdigam lassitajam preekschã zelt, kad ruhmes
buhs. 3

St zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 421.